

СТАНОВИЩЕ

От доц. **Татяна Буруджиева**, катедра Политология, ФФ, СУ „Св. Климент Охридски“

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна степен „доктор“

Професионално направление 3.3. Политически науки (Политология)

На **Страхил Делийски**, катедра Политология, Философски факултет, Софийски университет „Свети Климент Охридски“

С дисертационен труд на тема:

Символният смисъл в политическата комуникация. Концептуалните метафори във всекидневния политически дискурс във facebook и Дерманци.

1. Актуалност на изследването

Темата на представения от колегата Делийски труд е актуална и значима най-малкото по две причини. Първата е разминаването между нарастващото влияние на политическата комуникация върху определяне съдържанието на политическия процес и намаляващото доверие в политиката. Втората е липсата на политологични изследвания и анализи не само в България, но и в света. Нарастващото използване и влияние на новите комуникационни технологии доведе до разместване ролята и влиянието на различните елементи и субекти в комуникационния процес, което като резултат стига до промяна на начина и ефекта от комуникацията. Интересът към процесите в областта на комуникациите и медиите се повишава и има редица интересни и значими изследвания в тези научни полета. Натрупаният от отделните науки и автори изводи и концептуализации очаква своите анализи от експерти в областта на политическите науки. Драматичен е ефекта и влиянието на политическата комуникация върху създаването на смисъл, изграждането на политически имидж и придаването на значение на всяко политическо действие и идея. Затова, изследвания не на отделни политически кампании, личности и техния образ или партии и техния дискурс, а на процеса на придаване на смисъл и значение на политиката на ниво ежедневен политически дискурс

са ценни с актуалността си. Но и с отварянето на хоризонт за концептуализация на един от ключовите фактори за ефективността и позитивните резултати от всеки отделен политически процес, както и на политиката като цяло.

2. Структура на дисертационния труд

Основната цел на автора на дисертационния труд е да формулира концептуален модел за изследване на политическата комуникация като поле не просто отразяващо политическите процеси, а създаващо техния смисъл и значение. Този концептуален модел е в основата на изграждане на методологична изследователска програма, която е подложена на проверка през изследване на конкретни случаи на използване на концептуални метафори на равнището на всекидневния разговор в две общности – тази, създадена във фейсбук пространството и тази, съществуваща в традиционното пространство на всекидневието.

От ясно формулираните цели и задачи, предмет и обект на изследването в Увода на дисертационния труд следва и логиката на анализа, който може да се види през структурата на дисертационния труд. Първа глава е посветена на натрупването на валидни теоретични аргументи за защита на тезата на автора, че политическата комуникация е поле на символно взаимодействие. Следва анализ на ролята и функцията на символизацията на политическия процес, политическата система и политическата култура, на което е посветена втора глава на дисертационния труд. В трета глава авторът анализира ролята на традиционните и нови медии, които са едновременно канал на политическата комуникация и създаващи и упражняващи влияние върху публиките на политическата комуникация.

Четвърта, пета и шеста глави на дисертационния труд са посветени на изследването на това влияние. Като първо е предложен критически анализ на изследователски инструментариум за анализа в рамките на дискурс анализа и фрейм анализа. В пета глава е представена теоретичния и изследователски потенциал на теорията за концептуалните метафори да интегрира изследването на политическия символизъм с критическия дискурс анализ и фрейм анализа. И, последната, шеста глава е посветена на теренно изследване, което трябва да демонстрира аналитичния и интерпретативен потенциал на предложения от автора изследователски модел. В заключение са предложени изводи относно смисъла и значението на анализа на символичните значения, които създава политическата комуникация у своите публики.

3. Съдържание на Автореферата

Предложеният Автореферат отговаря на нормативно определените изисквания и представя както логиката и достиженията на дисертационния труд, така и аргументите за научния, методологичен и концептуален избор на автора. Той не представлява съкратен вариант на дисертационния труд, а е изграден като реферативен текст, който синтезира и демонстрира целите, които колежата Делийски си е поставил. Авторефератът е компактно представяне на аргументите за логиката на изследването, за концептуализирането на това изследване, за избора и изграждането на методологичната му рамки и за значението на този избор.

Авторефератът дава изчерпателна представа за съдържанието и постиженията на представения дисертационен труд.

4. Коментар във връзка с научните приноси на дисертационния труд

Формулираните от автора приноси изчерпателно и коректно представят постигнатото в дисертационния труд. Отлично впечатление прави представянето на всеки един от приносите и обобщаването на мястото на този научен труд в полето на развитието на науката и практиката на политическата комуникация.

5. Научни публикации по темата на дисертацията

Представените научни публикации отговарят като място на публикуване на нормативните изисквания за признание на академичния и научния им характер. Същевременно, публикациите отговарят като тематика и съдържание на темата и съдържанието на дисертационния труд така че, могат да бъдат приети като свързани и представящи този труд.

6. Положителни коментари относно дисертационния труд

Искам веднага да заявя изключителния си интерес към представения дисертационен труд. Не само като свидетел и участник в научното формиране и развитие на колежата Делийски, но и като човек, чиито професионални интереси от десетилетия са именно в областта на политическата комуникация.

Най-важното достойнство на представения дисертационен труд е представената възможност да се отговори на съвременните предизвикателства пред политическата комуникация с отварянето ѝ към анализ на размяната на символни значения. Съвременните комуникационни технологии естествено създават възможности за все по-активната намеса на публиките в политическите процеси. Така че, изследването на процеса на придаване на значение на политиката и

политическото от страна на гражданите – чрез представения труд на колегата Делийски – се превръща не просто в поле на изследване на политическите науки. Придаването на смисъл и значение е основния фактор както за разбирането, така и за случването на политиката.

Струва ми се, че въвеждането на дебата за смисъла и значението създавано от политическата комуникация не е просто дебат за ефективността на политиката. Това е дебат за нов подход в анализа както на конструирането на политическата реалност, така и на мотивирането на политическото поведение.

Естествено е пристрастието, което колегата Делийски демонстрира към изграждане и аргументиране на методологичната основа на своя анализ. За да се очертае ново теоретично поле или, както е в случая – нов терен в изследването на политическата комуникация, е необходимо представянето на специфична методология. Това е една заявка за въвличането в арсенала на политическите науки на концепции и изследователски методи, които могат да бъдат използвани за изследване на политическите процеси. И, колегата Делийски, ни представя един текст, в който е успял да защити както на концептуално, така и на методологично равнище тезата си за необходимостта от комплексен подход при изясняване на символния характер на политическите процеси.

Създаденият методологичен модел за анализ на политическия дискурс е едно от несъмнените постижения на докторската теза. Обичайният подход в изследване на комуникациите и, от тав – на политическите комуникации, е фокус върху елементите на комуникационния процес. Колегата Делийски, на основата на предложения от него методологичен модел, поставя фокуса на изследването си върху връзките между публиката/гражданите и комуникатора/политиците. Този нов подход създава възможност за преодоляване на задълбочаващата се тенденция към политическа апатия и дистанциране на гражданите от политическите партии и политическите процеси. Разширява се полето на разбиране на ефектите от употребата на политическата комуникация и в политическата комуникация се връща фактора „обратна връзка“ по абсолютно нов начин, но с практическата си ефективност за политиката, позната от хилядолетия.

Представеният дисертационен труд не просто се включва в активния дебат по конструирането на теория, която да е в състояние да концептуализира новите процеси в политическата комуникация и ефектите от влиянието върху нея на новите комуникационни технологии. Колегата Делийски се намесва в научния дебат с предложения както на практическо, така и на концептуално равнище.

7. Бележки и препоръки към дисертационния труд

Основната ми бележка към автора е необходимостта по-систематично да представя и аргументира своите тези. Ще дам само един пример, но подобни „несвършенства“ можем да открием при формулирането и на други тези на автора. Когато се представят двете публикации, условно наречени от колежата Делийски, традиционна и либерална, логично е че той представя разсъждения относно културата като фактор, влияещ в размяната на политически символи и формиране на разбиране и смисъл на политическото. Става ясно и това, че фрейм анализа би дал ясни аргументи за това какви са рамките и как се променят в тези публикации. Но описанието на тези рамки остава на декларативно ниво в текста, което не дава възможност за стигане до логично обяснение защо „либералната“ публика не успява да формира адекватни интерпретативни рамки.

8. Въпроси, които да бъдат отправени по време на публичната защита

Възможно ли е да очакваме конструиране на адекватни на използваните комуникационни канали интерпретативни рамки в т.нар. „либерални публикации“?

Кои са факторите с решаващо влияние за формиране на символния обмен – партиите, отделните политици, лидерите на мнение, друго? Имам предвид днес, в смисъл, променени ли са или са им променени функциите?

Какво е мнението на колежата Делийски – наративите ли създават метафорите или метафорите налагат създаването на наративи? По примера и състоянието на политическата комуникация в България.

9. Заключение

В заключение, искам да споделя своето професионално и човешко удовлетворение от работата с колежата Делийски. Да го поздравя за задълбочения научен труд, който е доказателство за качествата на младите колеги в катедра Политология. Да му пожелаем много успехи и да успее по-хармонично да разпредели своите интереси и усилия между преподаването и научното развитие.

Въз основа на направената оценка, посочените предимства и научните приноси на дисертационния труд подкрепям убедено присъждането на образователна и научна степен „доктор“ в направление 3.3. Политически науки на Страхил Делийски.